

DRIFT

Vroeg in de ochtend vertrekken we vanuit Schagen. Opgewekt. Wat hebben we immers van de toekomst te vrezen? Met een gemiddelde snelheid van net boven de 100 kilometer per uur, zijn we rond elf uur al in de buurt van Bremen. Het is dat we daar Weezer en Elbe wat door elkaar halen, zo niet, dan waren we al aan het begin van de middag op ons vertrekpunt aangekomen. Helaas, zoeken we, een flink eind stroomafwaarts van Hamburg, tevergeefs naar de Elbetunnel. Een stuk infrastructuur dat zich daar in het geheel niet bevindt. Uiteindelijk maken we wederom gebruik van het pontveer Glückstadt – Wischhafen. Het levert een oponthoud van ruim twee uur.

Wij vervloeken onze oosterburen. Wat is dit toch voor een land, zo zonder fatsoenlijke wegen en kruisingen met rivieren? Aan onszelf twijfelen we niet. En dan regent het ook nog. Uiteindelijk bereiken we Friedrichskoogspitze pas tegen zes uur in de avond. Wel genieten we in de kale akkers achter de Waddendijk van grote groepen bontbekplevieren, tot

wel een paar honderd exemplaren aan toe, die in helwitte formatie laag over de polder scheren.

En er wordt ook nog gebosseld. Op een wat hoger gelegen, vlak stuk kwelder, is een groep mannen in de weer. Men doet wat onduidelijks met een bal. Het duurt even voordat we in de gaten hebben dat het hier om de lokale nationale sport gaat; bosselen. Dat merkwaardige tijdverdrijf dat we eerder aantreffen op Baltrum en op een aantal andere plekken aan het Ost-Friese en Friese wad. Men is in training voor de aanstaande kampioenschappen van Sleeswijk Holstein. We raken aan de praat met de voorzitter en een voormalig wereldkampioen, een echte

aficionado, een liefhebber dus. Vol ongeloof en met de nodige wanhoop ziet hij dat de neergang van het bossen zich voltrekt. Waar is toch de jeugd? Hij blijft stug volhouden dat het toch echt topsport is.

Dan zijn we in Friedrichkoogspitze waar de beginnende herfst zich manifesteert. Het dijklichaam is groen. De strandkorven staan er nog, alle in frissen kleuren, maar verlaten. Vlaggen wapperen. Regenwulpen klagen. De toeristen ontbreken op een enkeling na die zijn hond uitlaat. Strietman is redelijk opgeknapt van z'n beenblessure en durft weer aan wandelen te denken, al hebben we, voor alle zekerheid een fiets meegenomen. Het geloof in de onoverwinnelijkheid van het eigen lichaam is nog niet aanwezig. Dat maakt wel dat we, met de auto steeds maar binnen handbereik, teveel controle houden en daarmee het avontuur, het onverwachte op afstand. We schrijven zaterdag 1 september, even na zeven uur in de ochtend. Het dorp slaapt nog. De dijk wacht. Strietman raakt aan de praat met een in Lederhose en ook voor de rest in Bayerische kleding gehulde man, die – om er geen misverstand over te laten bestaan – een flinke flesopener aan een ketting om zijn nek heeft hangen. Kalm opent hij z'n eerste halve liter en vangt aan met het lessen van z'n grote dorst. Erg veel verstandige of opmerkelijke woorden komen er helaas niet uit. We richten ons op de mooie ochtend. Windstil en het zonnetje dat z'n best doet. Ver weg het zware en kalme dreunen van een dieselmotor. En vogels, duizenden vogels. Ganzen en goudplevieren bezorgen ons de meeste lol. Maar ook een zwarte roodstaart en een blauwe kiek waarderen we zeer.

Boven op de dijk stuiten we op een stevige paal met aan de voet daarvan een bal met een diameter van ongeveer een halve meter. Ongetwijfeld hebben we van doen met een stormwaarschuwingssysteem. Toch? Het blijkt een systeem te zijn om mensen te waarschuwen

vanwege de gevaren samenhangend met militair gebruik. Als de bal gehesen is, dan is er 'Gefahr für Leib und Leden' en dien je te verdwijnen. Er wordt bedreigd

met boetes tot wel vijfduizend Euro.

De dijk is mooi hier met een rijke vegetatie van kattendoorn, rolklaver en tandjesgras. De kwelder een beetje te veel in cultuur gebracht. Het dichtst bij de dijk gelegen deel is kort afgegraasd, regelmatig verkaveld en voorzien van sloten en greppels. Een boer rijdt er rond met z'n dikke

four-wheel drive en drijft schapen bij elkaar. Pas verderop, meer zeewaarts is het allemaal wat minder door de mens beïnvloed, wat ruiger en wilder met hoog opgaande vegetatie. Zeekraal en alsum maken plaats voor zulte, ganzenvoet en zandhaver. Rob spot een zwarte wouw en ook een overtrekkende kiekendief stemt ons tevreden.

Aan de landkant bevindt zich een polder, de Kaiserin Augusta-Victoria Koog. Dat staat er zo maar, maar wie was deze Kaiserin? Zij was de echtgenote van de latere Kaiser Wilhelm II, met wie ze 1881 trouwde. Het betrof, zoals google ons leert, hoogstwaarschijnlijk slechts een verstandshuwelijk, daar Augusta Victoria, hoewel zachtmoedig en vriendelijk, geen spoortje intellect bezat en niet als knap gold. Desondanks bezorgde ze de keizer zeven kinderen. Het verdriet ons dat Augusta-Victoria slechts een persoon is uit de lokale adel. Veel liever hadden we gezien, dat zij een volle nicht zou zijn geweest van de Russische Tsaar of zoiets, maar je kunt nu eenmaal niet alles hebben.

Wat verder op, de kwelder heeft inmiddels plaats gemaakt voor een pruttige wad vlakke, wordt een gemaal gerenoveerd. Ook hier veel borden die aangeven dat vrijwel alles verboden is, ook de toe- en doorgang. Als je je daar niet al teveel aan gelegen laat liggen, dan is vermoedelijk alles en in elk geval wandelen toch mogelijk. Goudplevieren en tapuiten zijn in grote aantallen aanwezig. Ook het achterland is rijk aan natuur. Het heet hier de Speicherkoog, een aaneenschakeling van moeras, open water, gemaaide percelen en opschietend struikgewas. En dan is het ook nog militair terrein en dus gevrijwaard van toeristen en boeren. Het zit er flink vol met eenden en ganzen.

We raken aan de praat met een lokale vogelaar, Axel Halley. Hij weet werkelijk alles van de soorten die hier voorkomen. Voor geïnteresseerden zie: www.axelhalley.de. Verder heeft hij ook slecht nieuws. Inmiddels staan er zo'n 30.000 windmolens in dit deel van Duitsland. Met twintig vogelslachtoffers per windmolen per jaar, betekent dat alleen al in deze kuststrook jaarlijks 600.000 dode vogels. Ondertussen kijken wij naar zwermen van alweer honderden bontbekplevieren en verder grote zilverreigers, smienten en groenpootruiters.

Rob praat verder met Axel en roert een kwestie aan die hem al langer parten speelt. Hoe komt het toch dat hier, in dit kustgebied uitsluitend nieuwe huizen staan? De achterliggende gedachte is natuurlijk dat in de tweede wereldoorlog alles is verdwenen vanwege bunkerbouw en bombardementen. Maar daar wil Halley niets van weten. In deze uithoek heeft nooit iemand willen wonen. Het was hier leeg en verlaten. Pas later, zo ongeveer vanaf 1960 kwamen hier mensen wonen. We nemen genoegen met dit antwoord al bespeuren we wel dat hij wat schichtig doet als we al te nadrukkelijk over de tweede wereldoorlog beginnen.

Dan staan we bij een dam, haaks op de kust die ons naar het voormalige eiland Helmsand brengt. Een mededelingenbord geeft aan dat we hier te maken hebben met een Hallig. Maar dat kan toch niet? Halligen zijn toch eilanden die bestaan uit de restanten van oud land en die gelegen zijn aan een eroderende kust? Mijn gevoel voor geologische orde wordt zwaar op de proef gesteld als ook nog eens wordt vermeld dat

het eilandje Helmsand zich in de afgelopen eeuwen over honderden meters in oostelijke richting heeft verplaatst. Gewoon een wandelende zandplaat in de Waddenzee dus. Net zoals Griend en Engelsmanplaat. En die noemen we toch ook geen Halligen. Het meest overtuigende onderscheid is toch dat Halligen geen dijken kennen en dat men er kan overleven dankzij de natuurlijke hoogtes op deze eilanden die als woonstee zijn ingericht. Kortom Helmsand is geen Hallig, zo besluit ik. Het doet niets af aan de schoonheid en het gevoel van ruimte en weidsheid dat we

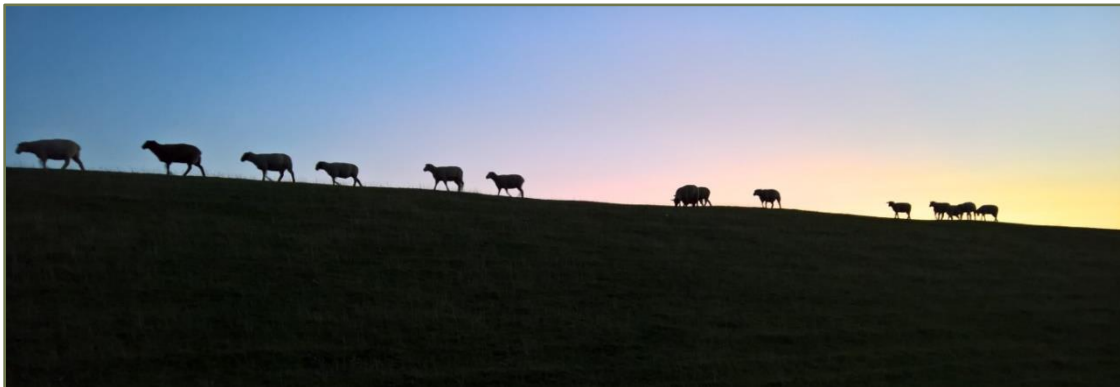
ondergaan, met uitzicht over een kwelder die stevig aangroeit. En met in het voorjaar ongetwijfeld grote aantallen broedvogels.

Zo, scharrelend langs het wad belanden we richting Meldorfer Hafem, waar we een kampeerplek hopen te vinden. De dijk is weer eens kaarsrecht met aan haar voet onmiddellijk een prutvlakte met slechts een enkele pluk slijkgras. En ook mooie koppeltjes kieviten en goudplevieren. Het achterland is gevarieerder. Een ingepolderd stuk wad dat aan z'n lot is overgelaten. Struweel van vooral duindoorns en wilgen, afgewisseld met uitgestrekte rietvelden

en stukjes open water. Moeilijk vogelen hier. Ja grote zilverreigers bij tientallen en van allerlei eenden en ganzen. Klein grut ook als groenlingen en putters.

Verder beleven we nog enige lol aan een stukje FKK-strand, waar de diehards onder de blootlopers het lichaam, in de luwte van hun strandkorf, koesteren in de zon.

Het land achter de dijk blijft toch het meest interessant. Het is een aaneenschakeling van struweel, water en daar waar koniks en bonte koeien grazen, meer open land. Het is, zeker nu het tegen de avond loopt en het zonlicht zo lekker laag schijnt, allemaal prachtig. Honderden bontbekplevieren, steenlopers en kieviten hebben, vanwege het hoge water hun toevlucht genomen in de polder. Alweer komen we een Duitse vogelaar tegen. Er komen droeve teksten uit zijn mond. De weidevogels worden opgevreten door de vos en de natuurbeschermers weten niet wat te doen en praten alleen maar.

Tot besluit van deze dag drinken we nog een biertje in het strandpaviljoen van Warwerort. Het wat drollige etablissement ontlokt bij Rob de observatie dat in Nederland alle terrassen zijn opgestoten in de moderniteit. Hier vind je nog een weldadig soort burgerlijke braafheid en is er ruimte voor Bier und Bratwurst, geserveerd door een wat sleetse maar vriendelijke mevrouw. De nacht brengen we door op een grasveldje, op gepaste afstand van de campers. Ons oog valt nog op een nabijgelegen speeltuintje. Bij de ingang staat een bord met daarop een kinderhoofd voorzien van een valhelm met daar doorheen een rood kruis: Im Spielplatz Helm ab!